

DECYZJE

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2022/2069

z dnia 30 września 2022 r.

w sprawie przyznania odstępstwa Niderlandom na podstawie dyrektywy Rady 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego

(notyfikowana jako dokument nr C(2022) 6859)

(Jedynie tekst w języku niderlandzkim jest autentyczny)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego ⁽¹⁾, w szczególności jej załącznik III pkt 2 akapit trzeci,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa 91/676/EWG dotyczy ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego.
- (2) Pkt 2 załącznika III do dyrektywy 91/676/EWG stanowi, że państwa członkowskie zamierzające stosować więcej nawozu naturalnego niż 170 kg azotu na hektar (ha) ustalają ilości, tak aby nie przeszkodziły w osiągnięciu celów określonych w art. 1 tej dyrektywy. Jeśli państwo członkowskie zezwala na podstawie akapitu drugiego lit. b) na inną ilość, powiadamia Komisję, która zbada uzasadnienie zgodnie z procedurą regulacyjną, przewidzianą w art. 9 ust. 2.
- (3) Decyzją 2005/880/WE ⁽²⁾ Komisja przyznała odstępstwo, o które wniosły Niderlandy zgodnie z dyrektywą 91/676/EWG, zezwalając Niderlandom na stosowanie rocznie na hektar do 250 kg azotu z nawozu naturalnego pochodzącego od wypasanych zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych, w których co najmniej 70 % stanowią użytki zielone.
- (4) Decyzją 2010/65/UE ⁽³⁾ Komisja, zmieniając decyzję 2005/880/WE, przyznała odstępstwo, o które wniosły Niderlandy zgodnie z dyrektywą 91/676/EWG, zezwalając Niderlandom na stosowanie rocznie na hektar do 250 kg azotu z nawozu naturalnego pochodzącego od wypasanych zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych, w których co najmniej 70 % stanowią użytki zielone, do 31 grudnia 2013 r.
- (5) Decyzją wykonawczą Komisji 2014/291/UE ⁽⁴⁾, która przestała mieć zastosowanie w dniu 31 grudnia 2017 r., Niderlandom przyznano odstępstwo na podstawie dyrektywy 91/676/EWG w celu zezwolenia na stosowanie nawozu naturalnego pochodzącego od wypasanych zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych, w których co najmniej 80 % powierzchni stanowią użytki zielone, do limitu 230 kg azotu na hektar rocznie w przypadku gospodarstw rolnych na glebach piaszczystych na południu i w centrum kraju oraz na glebach lessowych, oraz do limitu 250 kg azotu na hektar rocznie w przypadku gospodarstw rolnych na innych glebach. Odstępstwo dotyczyło 19 564 gospodarstw w 2016 r., co odpowiadało 47 % całkowitej powierzchni użytków rolnych netto w Niderlandach.

⁽¹⁾ Dz.U. L 375 z 31.12.1991, s. 1.

⁽²⁾ Decyzja Komisji 2005/880/WE z dnia 8 grudnia 2005 r. przyznająca odstępstwo Niderlandom zgodnie z dyrektywą Rady 91/676/EWG dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.U. L 324 z 10.12.2005, s. 89).

⁽³⁾ Decyzja Komisji 2010/65/UE z dnia 5 lutego 2010 r. zmieniająca decyzję 2005/880/WE przyznającą odstępstwo Niderlandom zgodnie z dyrektywą Rady 91/676/EWG dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.U. L 35 z 6.2.2010, s. 18).

⁽⁴⁾ Decyzja wykonawcza Komisji 2014/291/UE z dnia 16 maja 2014 r. przyznająca odstępstwo Niderlandom na podstawie dyrektywy Rady 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.U. L 148 z 20.5.2014, s. 88).

- (6) Decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2018/820 ⁽⁵⁾, która przestała obowiązywać w dniu 1 stycznia 2020 r., Niemcom przyznano odstępstwo na podstawie dyrektywy 91/676/EWG w celu zezwolenia na stosowanie nawozu naturalnego pochodzącego od wypasanych zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych, w których co najmniej 80 % powierzchni stanowią użytki zielone, do limitu 230 kg azotu na hektar rocznie w przypadku gospodarstw rolnych na glebach piaszczystych na południu i w centrum kraju oraz na glebach lessowych, oraz do limitu 250 kg azotu na hektar rocznie w przypadku gospodarstw rolnych na innych glebach. Odstępstwo dotyczyło 18 818 gospodarstw w 2019 r., co odpowiadało 44,7 % całkowitej powierzchni użytków rolnych netto w Niemczech.
- (7) Decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2020/1073 ⁽⁶⁾, która przestała obowiązywać w dniu 31 grudnia 2021 r., Niemcom przyznano odstępstwo w celu zezwolenia na stosowanie nawozu naturalnego pochodzącego od wypasanych zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych, w których co najmniej 80 % powierzchni stanowią użytki zielone, do limitu 230 kg azotu na hektar rocznie w przypadku gospodarstw rolnych na glebach piaszczystych na południu i w centrum kraju oraz na glebach lessowych, oraz do limitu 250 kg azotu na hektar rocznie w przypadku gospodarstw rolnych na innych glebach. Okres obowiązywania tej decyzji wykonawczej ograniczono do 2 lat, aby umożliwić Niemcom pełne wdrożenie skuteczniejszej strategii egzekwowania przepisów w celu zapobiegania nadużyciom w związku z wdrażaniem przepisów dotyczących nawozu naturalnego. Ponadto uwzględniono dodatkowe warunki w celu zapewnienia, by nie zwiększyła się ilość zwierząt gospodarskich, oraz w celu ograniczenia emisji amoniaku związanych ze stosowaniem nawozu naturalnego.
- (8) 25 lutego 2022 r. Niemcy wniosły o kolejne odstępstwo na podstawie pkt 2 akapit trzeci załącznika III do dyrektywy 91/676/EWG.
- (9) Niemcy zgłosiły dane ⁽⁷⁾ na podstawie art. 10 dyrektywy 91/676/EWG, które wskazały, że w latach 2016–2019 w około 14 % stacji monitorowania wód gruntowych w Niemczech odnotowano średnie stężenie azotanów powyżej 50 mg/l, w 5 % stacji – od 40 do 50 mg/l, a w 73 % stacji – poniżej 25 mg/l. Dane wskazały również, że w latach 2016–2019 w 99 % stacji monitorowania wód powierzchniowych w Niemczech odnotowano średnie stężenie azotanów poniżej 50 mg/l, a w 96 % tych stacji odnotowano średnie stężenie azotanów poniżej 25 mg/l. W okresie sprawozdawczym obejmującym lata 2016–2019 wody eutroficzne stanowiły jednak 58 % wód słodkich, a w przypadku niewprowadzenia środków, eutrofizacji mogło ulec kolejne 10 %.
- (10) Dane te, opublikowane w sprawozdaniu dotyczącym art. 10 dyrektywy 91/676/EWG ⁽⁸⁾, wykazały również, że między prowincjami Niemiec istnieją znaczne różnice i że w wielu prowincjach Niemiec występują obszary o dużym stężeniu azotanów w wodach gruntowych oraz eutrofizacji. W prowincji *Limburgia* w 36 % stacji monitorowania wód gruntowych odnotowano średnie stężenie azotanów powyżej 50 mg/l, a w 22 % stwierdzono tendencje spadkowe; jednocześnie wody eutroficzne stanowiły 74 % wód powierzchniowych, a w przypadku niewprowadzenia środków eutrofizacją zagrożone było kolejne 16 %. W prowincji *Brabancja Północna* w 26 % stacji monitorowania wód gruntowych odnotowano średnie stężenie azotanów powyżej 50 mg/l, a w 20 % stwierdzono tendencje spadkowe; jednocześnie wody eutroficzne stanowiły 68 % wód powierzchniowych, a w przypadku niewprowadzenia środków eutrofizacją zagrożone było kolejne 7 %. W prowincji *Zelandia* w 14 % stacji monitorowania wód gruntowych odnotowano średnie stężenie azotanów powyżej 50 mg/l, a w 47 % stwierdzono tendencje spadkowe; jednocześnie wody eutroficzne stanowiły 80 % wód powierzchniowych, a w przypadku niewprowadzenia środków eutrofizacją zagrożone było kolejne 11 %. W prowincji *Niemcy Południowa* wody eutroficzne stanowiły 54 % wód powierzchniowych, a w przypadku niewprowadzenia środków eutrofizacją zagrożone było kolejne 17 %. W prowincji *Niemcy Północna* wody eutroficzne stanowiły 61 % wód powierzchniowych, a w przypadku niewprowadzenia środków eutrofizacją zagrożone było kolejne 19 %. W prowincji *Utrecht* w 24 % stacji monitorowania wód gruntowych stwierdzono tendencje spadkowe w zakresie stężenia azotanów; jednocześnie wody eutroficzne stanowiły 43 % wód powierzchniowych, a w przypadku niewprowadzenia środków eutrofizacją zagrożone było kolejne 10 %. W prowincji *Geldria* w 10 % stacji monitorowania wód gruntowych odnotowano średnie stężenie azotanów powyżej 50 mg/l i w 15 % stwierdzono tendencje spadkowe. W prowincji *Overijssel* w 18 % stacji monitorowania wód gruntowych odnotowano średnie stężenie azotanów powyżej 50 mg/l, a w 19 % stwierdzono tendencje spadkowe; jednocześnie wody eutroficzne stanowiły 67 % wód powierzchniowych, a w przypadku niewprowadzenia środków eutrofizacją zagrożone było kolejne 4 %. W prowincji *Drenthe* w 15 % stacji monitorowania wód gruntowych odnotowano średnie stężenie azotanów powyżej 50 mg/l; jednocześnie wody eutroficzne stanowiły 65 % wód powierzchniowych, a w przypadku niewprowadzenia środków eutrofizacją zagrożone było kolejne 9 %. W prowincji *Fryzja* w 23 % stacji monitorowania wód gruntowych stwierdzono tendencje spadkowe w zakresie stężenia azotanów; jednocześnie wody eutroficzne stanowiły 85 % wód powierzchniowych. W prowincji *Groningen* wody eutroficzne stanowiły 52 % wód powierzchniowych, a w przypadku niewprowadzenia środków eutrofizacją zagrożone było kolejne 11 %. W prowincji *Flevoand* wody eutroficzne stanowiły 33 % wód powierzchniowych.

⁽⁵⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2018/820 z dnia 31 maja 2018 r. przyznająca odstępstwo Niemcom na podstawie dyrektywy Rady 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.U. L 137 z 4.6.2018, s. 27).

⁽⁶⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2020/1073 z dnia 17 lipca 2020 r. przyznająca odstępstwo Niemcom na podstawie dyrektywy Rady 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.U. L 234 z 21.7.2020, s. 20).

⁽⁷⁾ COM(2021) 1000 oraz SWD(2021) 1001 część 28.

⁽⁸⁾ COM(2021) 1000 oraz SWD(2021) 1001 część 28.

- (11) Dane zgłoszone przez Niderlandy w latach 2020 i 2021 w kontekście sprawozdań na podstawie decyzji wykonawczej (UE) 2020/1073 wykazały wzrost stężenia azotanów w wodach gruntowych na obszarach z glebami lessowymi, piaszczystymi i gliniastymi. W południowej i wschodniej części obszaru gleb piaszczystych średnie stężenie azotanów w górnej warstwie zwierciadła wód gruntowych wynosiło w 2021 r. 67 mg/l. Stężenie to przekracza wartość graniczną określoną przez UE na poziomie 50 mg/l. Od 2017 r. w tej części obszaru gleb piaszczystych stężenie azotanów wzrosło dwukrotnie. Średnie stężenie w północnej części obszaru gleb piaszczystych pozostawało niższe od unijnej wartości granicznej, ale w 2021 r. wzrosło do 37 mg/l. W obszarze gleb lessowych w 2020 r. średnie stężenie nieznacznie spadło do 57 mg/l, ale nadal przekracza unijną wartość graniczną. W obszarze gleb gliniastych stężenie azotanów stale utrzymywało się poniżej wartości granicznej, ale wzrosło. Najniższe stężenie zmierzono w obszarze gleb torfowych: w 2021 r. wynosiło ono średnio 14 mg/l. Dane wykazały również, że w wodach w strefie korzeniowej w gospodarstwach objętych siecią monitorowania odstępstw często przekroczone są normy stężenia azotanów, nawet jeśli wartość średnia pozostawała poniżej 50 mg/l.
- (12) Zgodnie z art. 3 ust. 5 dyrektywy 91/676/EWG Niderlandy realizują program działań na całym swoim terytorium. 26 grudnia 2021 r. Niderlandy przyjęły nowy program działań na lata 2022–2025⁽⁹⁾ (siódmy program działań w zakresie azotanów), obejmujący dodatkowe środki mające na celu ograniczenie strat składników pokarmowych (azotu i fosforu) do środowiska i oparty na zróżnicowanym podejściu w poszczególnych regionach w zależności od poziomu zanieczyszczenia składnikami pokarmowymi i rodzaju gleby. W ocenie oddziaływania na środowisko przeprowadzonej w ramach przygotowań do siódmego programu działań w zakresie azotanów przez naukowy komitet doradczy władz Niderlandów (Commissie van Deskundigen Meststoffenwet) stwierdzono jednak, że potencjalne skutki programu działań nie byłyby wystarczające do osiągnięcia celów w zakresie jakości wód. 25 lutego 2022 r. Niderlandy przyjęły addendum⁽¹⁰⁾ do siódmego programu działań w zakresie azotanów dotyczące krajowego programu na rzecz obszarów wiejskich⁽¹¹⁾, w którym określono integralne podejście do przyrody, wód i klimatu, w tym emisji azotu, w celu spełnienia wymogów Unii w zakresie środowiska i klimatu. Addendum to jest wyrazem dążenia rządu Niderlandów do przełożenia swoich ambicji na konkretne środki zmierzające do osiągnięcia celów w zakresie jakości wód pod względem zawartości składników pokarmowych pochodzenia rolniczego.
- (13) W siódmym programie działań w zakresie azotanów na lata 2022–2025 i w addendum do niego określono starania, jakie należy podjąć w poszczególnych regionach, aby osiągnąć cele w zakresie jakości wód pod względem zawartości azotanów i fosforu pochodzenia rolniczego, zgodnie z dyrektywą 91/676/EWG i niderlandzkim planem gospodarowania wodami w dorzeczu, przyjętym w kontekście dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹²⁾. Osiągnięcie celów w zakresie stężenia azotanów w wodach gruntowych w przypadku regionów *Zand Noord*, *Zand Oost*, *Westelijk Noord-Brabant*, *Centraal zeelei*, *Zuidwestelijk zeeleigebied*, *Westelijk zandgebied* wymaga podjęcia niewielkich starań, natomiast w przypadku regionów *Gelderse Vallei*, *Oostelijk Noord-Brabant en Limburg Zand*, *Lössgebied* konieczne jest już podjęcie znacznych starań. Osiągnięcie celów w zakresie stężenia fosforu w wodach powierzchniowych (eutrofizacji) w przypadku regionów *Zand Noord*, *Zand Oost*, *Westelijk Noord-Brabant*, *Oostelijk Noord-Brabant en Limburg Zand*, *Noordelijk zeeleigebied*, *Centraal zeelei*, *Zuidwestelijk zeeleigebied* wymaga podjęcia niewielkich starań, natomiast w przypadku regionów *Gelderse Vallei*, *Lössgebied*, *Westelijk Zeelei*, *Westelijk veengebied*, *Westelijk zandgebied* konieczne jest już podjęcie znacznych starań. Jest to zgodne z danymi zgłoszonymi przez Niderlandy na podstawie art. 10 dyrektywy 91/676/EWG.
- (14) Niderlandy są zobowiązane do opracowania nowego wyznaczenia obszarów zanieczyszczonych azotanami i fosforem pochodzenia rolniczego („obszary zanieczyszczone składnikami pokarmowymi”), które powinny obejmować wszystkie obszary zlewni punktów monitorowania wód gruntowych i powierzchniowych wykazujących średnie zanieczyszczenie azotanami lub sporadyczne przypadki zanieczyszczenia azotanami, zagrożonych zanieczyszczeniem i wykazujących tendencje wzrostowe, a także punktów monitorowania wykazujących eutrofizację lub zagrożonych eutrofizacją. Przy wyznaczaniu tych obszarów należy również uwzględnić odpowiednie orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w szczególności wyroki w sprawach C-221/03⁽¹³⁾ i C-543/16⁽¹⁴⁾. Jeżeli nowe wyznaczenie nie zostanie opracowane do 1 stycznia 2024 r., wszystkie obszary, na których wymagane są niewielkie lub znaczne starania, zostaną wyznaczone jako obszary zanieczyszczone składnikami pokarmowymi.

⁽⁹⁾ Tytuł oryginalny: „7e Nederlandse actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn (2022-2025)”.

⁽¹⁰⁾ Tytuł oryginalny: „Addendum op het 7e actieprogramma Nitraatrichtlijn”.

⁽¹¹⁾ Nationaal Programma Landelijk Gebied.

⁽¹²⁾ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

⁽¹³⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 września 2005 r., C 221/03, Komisja Wspólnot Europejskich/Królestwo Belgii, ECLI:EU:C:2005:573.

⁽¹⁴⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 czerwca 2018 r., Komisja/Republika Federalna Niemiec, C-543/16, ECLI:EU:C:2018:481.

- (15) Przedmiotowy wniosek o przyznanie odstępstwa należy rozpatrywać w szerszym kontekście polityki UE dotyczącej gospodarki składnikami pokarmowymi, w szczególności w odniesieniu do celów dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2006/118/WE⁽¹⁵⁾ i 2008/56/WE⁽¹⁶⁾, bardziej ambitnych celów rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego⁽¹⁷⁾ i planu strategicznego WPR dla Niderlandów⁽¹⁸⁾, jak również celów Europejskiego Zielonego Ładu dotyczących zanieczyszczenia składnikami pokarmowymi. Europejski Zielony Ład wyznacza Unii cele w zakresie zmniejszenia strat składników pokarmowych oraz ograniczenia gazów cieplarnianych innych niż CO₂, a mianowicie metanu i podtlenku azotu, których głównym źródłem jest nawożenie, a także chów zwierząt gospodarskich. W szczególności Unia zobowiązała się w strategii „Od pola do stołu”⁽¹⁹⁾ i w planie działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń⁽²⁰⁾ do zmniejszenia strat składników pokarmowych o 50 % do 2030 r., co przyczyni się do ograniczenia stosowania nawozów o 20 %, przy jednoczesnym zachowaniu żyzności gleb, oraz zmniejszeniem o 25 % obszarów ekosystemów UE mierzonych jako obszary, na których przekroczono „ładunki krytyczne” depozycji azotu, na których zanieczyszczenie powietrza zagraża różnorodności biologicznej.
- (16) W pierwotnym wniosku dotyczącym krajowego programu na rzecz obszarów wiejskich z 10 czerwca 2022 r.⁽²¹⁾ rząd Niderlandów stwierdza: „Obszary torfowisk, obszary Natura 2000, obszary ochrony wód gruntowych, wrażliwe ciekły wodne i strefy buforowe wokół obszarów Natura 2000 stawiają największe wyzwania. Na tych obszarach rolnicy będą podlegać większym ograniczeniom w prowadzeniu działalności gospodarczej lub dysponować mniejszymi możliwościami rozwoju. Najważniejszą drogą jest zatem ekstensyfikacja produkcji rolnej”. Zadeklarowano także „zaangażowanie w tworzenie obszarów przejściowych wokół obszarów Natura 2000”. „Obszary przejściowe (strefy buforowe) wokół obszarów Natura 2000 to obszary przylegające do obszarów Natura 2000, przyczyniające się do odbudowy systemu w celu utrzymania i odtworzenia różnorodności biologicznej na danym obszarze Natura 2000”.
- (17) Komisja rozpatrzyła wniosek Niderlandów o przyznanie odstępstwa, biorąc pod uwagę wymogi i cele dyrektywy 91/676/EWG oraz doświadczenia wynikające z poprzednich decyzji w sprawie przyznania odstępstwa, a także w świetle siódmego programu działań w zakresie azotanów i addendum do niego. Komisja przeanalizowała ponadto tendencje dotyczące jakości wód i uwzględniła cele Europejskiego Zielonego Ładu. W związku z powyższym Komisja uważa, że konieczne jest zapewnienie przewidywalnego przejściowego okresu odstępstwa wynoszącego maksymalnie 4 lata dla rolników posiadających użytki zielone do czasu pełnego włączenia do prawa niderlandzkiego planowanych reform określonych w addendum oraz wspieranie w stopniowym wdrażaniu nowych reform. Komisja uważa ponadto, że osiągnięcie celów dyrektywy 91/676/EWG wymaga spełnienia przez Niderlandy rygorystycznych warunków dodatkowych, w szczególności, choć nie tylko, na obszarach zanieczyszczonych składnikami pokarmowymi. Odstępstwo powinno wspierać proces reform określony w addendum i w krajowym programie na rzecz obszarów wiejskich.
- (18) Odstępstwo przyznane na mocy niniejszej decyzji pozostaje bez uszczerbku dla zobowiązań Niderlandów do stosowania dyrektywy Rady 92/43/EWG⁽²²⁾ i wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-293/17⁽²³⁾, w szczególności w odniesieniu do wykładni art. 6 ust. 3 tej dyrektywy; i do stosowania dyrektywy 2000/60/WE i dyrektywy 2008/56/WE oraz nie wyklucza konieczności zastosowania dodatkowych środków w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z tych dyrektyw.

⁽¹⁵⁾ Dyrektywa 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu (Dz.U. L 372 z 27.12.2006, s. 19).

⁽¹⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) (Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19).

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 26).

⁽¹⁸⁾ SWD(2020) 93 final – „Analiza powiązań między reformą WPR a Zielonym Ładem”; SWD(2020) 388 final – Zalecenia Komisji dla Niderlandów dotyczące planu strategicznego WPR; SWD(2020) 388 final.

⁽¹⁹⁾ Strategia „Od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego. COM(2020) 381 final.

⁽²⁰⁾ COM(2021) 400 final.

⁽²¹⁾ Tytuł oryginalny: „Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied – 10 Juni 2022”.

⁽²²⁾ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

⁽²³⁾ Sprawa C-293/17 Coöperatie Mobilisation for the Environment i Vereniging Leefmilieu (ECLI:EU:C:2018:882).

- (19) Konieczne jest zapewnienie, aby zezwolenie na stosowanie dodatkowych ilości nawozu naturalnego na hektar rocznie nie opóźniało spełnienia wymogów innych przepisów Unii, w przypadku których zanieczyszczenie azotem i fosforem mogłoby stanowić przeszkodę w osiągnięciu celów, ani nie zagrażało ich spełnieniu. Z tego powodu wydawanie poszczególnym rolnikom krajowych zezwoleń na przyznanie odstępstw nie powinno być dozwolone na obszarach ochrony wód gruntowych oraz na obszarach Natura 2000 ani w strefach buforowych wokół obszarów Natura 2000 wskazanych w niderlandzkim krajowym programie na rzecz obszarów wiejskich, których wielkość zostanie określona w 2023 r.
- (20) Gęstość obsady zwierząt gospodarskich w Niderlandach jest nadal bardzo wysoka; w 2016 r. była najwyższa w Unii i prawie pięciokrotnie wyższa od średniej unijnej. Według danych dostarczonych przez Niderlandy w latach 2019–2021 całkowita liczba zwierząt gospodarskich spadła o 2,5 %, natomiast wzrosła liczba sztuk bydła.
- (21) Nie należy przekraczać ogólnego poziomu produkcji nawozu naturalnego z 2020 r. Ten limit maksymalnej produkcji nawozu naturalnego zostanie włączony do prawodawstwa krajowego 1 stycznia 2024 r. Ponadto wdrożenie reform zaplanowanych w ramach krajowego programu na rzecz obszarów wiejskich powinno doprowadzić do stopniowego zmniejszenia produkcji nawozu naturalnego do końca obowiązywania obecnej decyzji.
- (22) W szczególności w odniesieniu do obszarów zanieczyszczonych składnikami pokarmowymi konieczne jest uzupełnienie siódmego programu działań w zakresie azotanów i addendum do niego o szczególne środki uznane za skuteczne w zrównoważonej gospodarce składnikami pokarmowymi na poziomie gospodarstw rolnych oraz w ograniczaniu strat składników pokarmowych do wód gruntowych i wód słodkich.
- (23) Niderlandy opracowały skuteczniejszą strategię egzekwowania przepisów, aby bardziej efektywnie zapobiegać nadużyciom w związku z wdrażaniem przepisów dotyczących nawozu naturalnego. Strategia ta była wdrażana w latach 2020–2021, ale m.in. z powodu pandemii COVID-19 w procesie tym wystąpiły pewne opóźnienia. Wdrożenie strategii wzdłuż jej głównych osi działania wymaga skutecznej kontynuacji i rozszerzenia na inne regiony, w których niezależna ocena wykazuje znaczne ryzyko celowej niezgodności z przepisami dotyczącymi gospodarowania nawozem naturalnym. Okres przejściowy na wprowadzenie planowanych reform w rolnictwie może również doprowadzić do zwiększenia liczby nadużyć; z tego względu konieczne jest zintensyfikowanie kontroli.
- (24) Zezwolenia dla poszczególnych rolników podlegają pewnym warunkom mającym na celu zapewnienie nawożenia na poziomie gospodarstw rolnych opartego na wymaganiach upraw oraz zapobieganie stratom azotu i fosforu do wód. Środki ustanowione w niniejszej decyzji powinny mieć charakter dodatkowy w stosunku do środków już stosowanych w ramach siódmego programu działań w zakresie azotanów i addendum do niego.
- (25) Niderlandy są zobowiązane do wdrożenia wszystkich środków zmierzających do ograniczenia emisji amoniaku, określonych w załączniku III do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 ⁽²⁴⁾. W sprawozdaniu na temat wpływu dyrektywy 91/676/EWG na emisje gazowe azotu ⁽²⁵⁾ stwierdzono, że w niektórych regionach o dużym zagęszczeniu zwierząt gospodarskich odstępstwo może skutkować wyższymi emisjami gazowymi. W związku z tym należy wprowadzić odpowiednie środki w celu ograniczenia emisji amoniaku, w tym techniki niskiej emisji podczas rozrzucania nawozu, i w razie potrzeby wziąć pod uwagę maksymalną temperaturę, w której można stosować nawóz naturalny, oraz ścisły obowiązek natychmiastowego przyorywania nawozu naturalnego/gnojowicy podczas ich stosowania na polach.

⁽²⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE (Dz.U. L 344 z 17.12.2016, s. 1).

⁽²⁵⁾ Wpływ dyrektywy azotanowej na emisje gazowe azotu, Wpływ środków podjętych w ramach programu działań dotyczących azotanów na gazowe emisje azotu, Umowa ENV.B.1/ETU/2010/0009.

- (26) Warunki określone w art. 4 niniejszej decyzji uznaje się za wersję wymogów podstawowych w zakresie zarządzania ustanowionych w prawie krajowym w rozumieniu art. 12 i 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 ⁽²⁶⁾, a warunki określone w art. 5–9 niniejszej decyzji uznaje się w przypadku podmiotów korzystających z odstępstw za wersję wymogów podstawowych w zakresie zarządzania ustanowionych w prawie krajowym w rozumieniu art. 12 i 13 rozporządzenia (UE) 2021/2115.
- (27) Niderlandy muszą osiągnąć cele w zakresie emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem w ramach polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030. Zmiana użytkowania gruntów z użytków zielonych na grunty orne spowodowałaby wzrost emisji węgla z gleby i utrudniłaby spełnienie wymogów art. 4 rozporządzenia (UE) 2018/841 ⁽²⁷⁾.
- (28) W dyrektywie 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁸⁾ określono przepisy ogólne służące ustanowieniu infrastruktury informacji przestrzennej w Unii dla celów polityki unijnej w zakresie ochrony środowiska oraz obszarów polityki lub działań Unii mogących oddziaływać na środowisko. W stosownych przypadkach informacje przestrzenne gromadzone w kontekście niniejszej decyzji powinny być zgodne z przepisami określonymi we wspomnianej dyrektywie. Ponadto w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych i zwiększenia spójności danych przy gromadzeniu niezbędnych danych w kontekście niniejszej decyzji Niderlandy powinny w stosownych przypadkach korzystać z informacji uzyskanych w ramach zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli ustanowionego przez Niderlandy na podstawie art. 67 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 ⁽²⁹⁾.
- (29) Niniejsza decyzja przestanie obowiązywać dnia 31 grudnia 2025 r.
- (30) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu ds. Azotanów ustanowionego na podstawie art. 9 dyrektywy 91/676/EWG,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Odstępstwo

Odstępstwo, o które Niderlandy wnioskowały pismem z dnia 25 lutego 2022 r. w celu zezwolenia na stosowanie na gruntach ilości azotu z nawozu naturalnego pochodzącego od wypasanych zwierząt gospodarskich większej od ilości określonej w pkt 2 akapit drugi zdanie pierwsze załącznika III do dyrektywy 91/676/EWG, przyznaje się jako środek przejściowy wspierający reformy sektora rolnictwa i produkcji zwierzęcej w Niderlandach w celu spełnienia wymogów UE w zakresie środowiska i klimatu w odniesieniu do emisji azotu (w tym amoniaku) i składników pokarmowych w wodach (w tym dyrektywy 91/676/EWG) i z zastrzeżeniem spełnienia warunków określonych w niniejszej decyzji.

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1).

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/841 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 oraz decyzję nr 529/2013/UE (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 1).

⁽²⁸⁾ Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1).

⁽²⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 549).

Artykuł 2

Zakres odstępstwa

Niniejsze odstępstwo stosuje się do gospodarstw rolnych posiadających użytki zielone, którym zostało udzielone zezwolenie zgodnie z art. 6.

Artykuł 3

Definicje

Na potrzeby niniejszej decyzji stosuje się następujące definicje:

- 1) „gospodarstwo rolne posiadające użytki zielone” oznacza każde gospodarstwo, w którym co najmniej 80 % powierzchni, na której można stosować nawóz naturalny, stanowi trawa;
- 2) „wypasane zwierzęta gospodarskie” oznaczają bydło (z wyjątkiem cieląt), owce, kozy, konie, osły, zwierzę pławą i bawoły wodne;
- 3) „grunty rolne” oznaczają powierzchnię, której dany rolnik jest właścicielem, dzierżawcą lub zarządcą na mocy pisemnej umowy indywidualnej i w stosunku do której rolnik ten ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za zarządzanie;
- 4) „użytki zielone” oznaczają trwałe użytki zielone lub długoterminową uprawę polową trawy zakładane na okres krótszy niż pięć lat;
- 5) „plan nawożenia” oznacza kalkulację planowanego wykorzystania i dostępności składników pokarmowych;
- 6) „rejestr nawożenia” oznacza bilans składników pokarmowych w oparciu o ich rzeczywiste wykorzystanie i pobranie;
- 7) „ewidencja nawożenia” oznacza elektroniczny system, za pomocą którego rolnicy składają sprawozdania dotyczące rzeczywistego wykorzystania składników pokarmowych i gospodarowania nawozem naturalnym;
- 8) „gleby piaszczyste na południu i w centrum kraju” oznaczają gleby określone jako gleby piaszczyste na południu kraju i gleby piaszczyste w centrum kraju zgodnie z przepisami niderlandzkimi – art. 1 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o nawozach ⁽³⁰⁾;
- 9) „gleby lessowe” oznaczają gleby określone jako gleby lessowe zgodnie z przepisami niderlandzkimi – art. 1 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o nawozach;
- 10) „składniki pokarmowe” oznaczają azot i fosforany.

Artykuł 4

Ogólne warunki odstępstwa

Odstępstwa udziela się na następujących warunkach:

- 1) Niderlandy opracowują najpóźniej do 1 stycznia 2024 r. nowe wyznaczenie i nową mapę obszarów zanieczyszczonych azotanami i fosforem pochodzenia rolniczego („obszary zanieczyszczone składnikami pokarmowymi”), obejmujące wszystkie obszary zlewni punktów monitorowania wód gruntowych i powierzchniowych wykazujących średnie zanieczyszczenie azotanami lub sporadyczne przypadki zanieczyszczenia azotanami, zagrożonych zanieczyszczeniem i wykazujących tendencje wzrostowe, a także punktów monitorowania wykazujących eutrofizację lub zagrożonych eutrofizacją.

Jako środek przejściowy i do czasu opracowania nowego wyznaczenia najpóźniej do 1 stycznia 2024 r. obszary zanieczyszczone składnikami pokarmowymi będą obejmować obszary gleb piaszczystych na południu i w centrum kraju oraz gleb lessowych, a także od 1 stycznia 2023 r. obszary zlewni określone na podstawie części wód powierzchniowych zlokalizowanych w tych regionach i zakwalifikowane jako obszary o nieodpowiedniej zawartości składników pokarmowych (w stopniu bardzo złym, złym i umiarkowanym) w krajowej analizie jakości wód (2020) ⁽³¹⁾ przeprowadzonej przez niderlandzką agencję oceny stanu środowiska (PBL).

Do 1 stycznia 2024 r. należy opracować ostateczne wyznaczenie i mapę obszarów zanieczyszczonych składnikami pokarmowymi, obejmujące co najmniej obszary wyznaczone w 2023 r., jak również wszelkie inne dodatkowe obszary, na których udział rolnictwa w zanieczyszczeniu składnikami pokarmowymi jest znaczący, tj. przekracza 19 % całkowitego ładunku składników pokarmowych.

⁽³⁰⁾ Tytuł oryginalny: „Uitvoeringsregeling Meststoffenwet”.

⁽³¹⁾ https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2020-nationale-analyse-waterkwaliteit-4002_0.pdf

Jeżeli ostateczne wyznaczenie i mapa obszarów zanieczyszczonych składnikami pokarmowymi nie zostaną opracowane do 1 stycznia 2024 r., zastosowanie powinno mieć wyznaczenie określone w siódmym programie działań w zakresie azotanów i w addendum do niego, obejmujące wszystkie obszary, na których wymagane jest podjęcie *nie-wielkich* lub *znacznych* starań w celu osiągnięcia celów w zakresie jakości wód pod względem stężenia azotanów i fosforu, zgodnie z dyrektywą 91/676/EWG i niderlandzkim planem gospodarowania wodami w dorzeczu, przyjętym w kontekście dyrektywy 2000/60/WE.

- 2) Niderlandy monitorują ilość wyprodukowanego nawozu naturalnego i zapewniają, aby produkcja nawozu naturalnego na poziomie krajowym, zarówno pod względem azotu, jak i fosforanów, nie przekraczała 489,4 mln kg azotu i 150,7 mln kg fosforanów (ilość wyprodukowana w 2020 r.) oraz aby w wyniku wdrożenia reform określonych w addendum ilość produkowanego nawozu naturalnego stopniowo malała i w 2025 r. nie przekraczała 440 mln kg azotu i 135 mln kg fosforanów.
- 3) Od dnia 1 stycznia 2023 r. Niderlandy nie udzielają zezwoleń na przyznanie odstępstw, o których mowa w art. 5 niniejszej decyzji, w odniesieniu do obszarów Natura 2000 ustanowionych zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE ⁽³²⁾ i dyrektywą 92/43/EWG, oraz, od dnia 1 stycznia 2024 r., stref buforowych w pobliżu obszarów Natura 2000, określonych w krajowym programie na rzecz obszarów wiejskich, w przypadku których przekroczony został ładunek krytyczny depozycji azotu.
- 4) Od dnia 1 stycznia 2023 r. Niderlandy nie udzielają zezwoleń na przyznanie odstępstw, o których mowa w art. 5 niniejszej decyzji, w odniesieniu do obszarów ochrony wód gruntowych. Na obszarach, na których wody gruntowe są zanieczyszczone azotanami, do 1 stycznia 2024 r. na obszarach ochrony wód gruntowych stosuje się pakiet obowiązkowych środków mających na celu zmniejszenie ładunków składników pokarmowych.
- 5) Niderlandy wprowadzają następujące środki:
  - a) Od stycznia 2023 r. wszystkie gospodarstwa rolne muszą przed sezonem wegetacyjnym sporządzać roczny plan nawożenia. Plan nawożenia opisuje płodozmian na gruntach rolnych i planowane stosowanie odchodów zwierzęcych oraz innych nawozów azotowych i fosforowych.
  - b) Od dnia 1 stycznia 2024 r. obowiązuje elektroniczna ewidencja nawożenia, w której rejestruje się stosowanie nawozów mineralnych oraz produkcję i stosowanie nawozu naturalnego na gruntach. Do 1 stycznia 2025 r. z ewidencji elektronicznej muszą korzystać wszystkie gospodarstwa rolne. Władze Niderlandów monitorują i analizują ilości stosowanych nawozów oraz zapewniają rolnikom doradztwo w zakresie metod zmniejszania ogólnych ilości stosowanych nawozów.
  - c) Pasy buforowe, na których zabronione jest nawożenie, zlokalizowane na gruntach rolnych wzdłuż cieków wodnych. Ma to zastosowanie od 1 stycznia 2023 r. do wszystkich cieków wodnych na działkach rolnych w Niderlandach. Pasy buforowe ustala się w następujący sposób:
    - (i) pasy buforowe o szerokości co najmniej 5 metrów wzdłuż wrażliwych pod względem ekologicznym strumieni i części wód powierzchniowych zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE;
    - (ii) pas buforowy o szerokości co najmniej 3 metrów wzdłuż wszystkich innych cieków wodnych, w tym rowów, na obszarach rolniczych.

Te minimalne szerokości można dostosować na obszarach posiadających duże rowy odwadniające i nawadniające w następujący sposób:

- pas buforowy o szerokości 3 metrów wzdłuż części wód powierzchniowych zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE, w przypadku gdy całkowita powierzchnia pasa buforowego o szerokości 5 metrów na poziomie działki obejmowałaby ponad 4 % działki rolnej. W przypadku gdy całkowita powierzchnia pasa buforowego o szerokości 3 metrów na poziomie działki wzdłuż części wód powierzchniowych zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE nie większych niż 10 metrów obejmowałaby ponad 4 % działki rolnej, szerokość pasa buforowego można zmniejszyć do 1 metra,
- pas buforowy o szerokości 1 metra wzdłuż wszelkich pozostałych cieków wodnych na obszarach rolniczych, w przypadku gdy całkowita powierzchnia pasa buforowego o szerokości 3 metrów na poziomie działki obejmowałaby ponad 4 % działki rolnej. W przypadku gdy całkowita powierzchnia pasa buforowego o szerokości 1 metra na poziomie działki obejmowałaby ponad 4 % działki rolnej, szerokość pasa buforowego można zmniejszyć do 0,5 metra,
- (iii) pas buforowy o szerokości co najmniej 1 metra wzdłuż cieków wodnych wysychających latem (przynajmniej w okresie od 1 kwietnia do 1 października);

⁽³²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

- d) Na obszarach zanieczyszczonych składnikami pokarmowymi obowiązuje następujący warunek: ogólny poziom nawożenia nawozami organicznymi i chemicznymi będzie stopniowo zmniejszany, tak aby od 1 stycznia 2025 r. poziomy ten był o 20 % niższy w porównaniu z wartościami opublikowanymi w załączniku do siódmego programu działań w zakresie azotanów. Jeśli w planowanej zmianie norm nawożenia ustalone zostaną niższe wartości, pierwszeństwo mają te ostatnie.
- 6) Niderlandy kontynuują wdrażanie skuteczniejszej strategii egzekwowania przepisów, opierając się na doświadczeniach zdobytych w trakcie wdrażania art. 4 ust. 3 decyzji wykonawczej (UE) 2020/1073. Skuteczniejsza strategia egzekwowania przepisów obejmuje co najmniej następujące elementy:
- a) kontynuację niezależnej oceny ryzyka związanego z przypadkami nadużyć oraz identyfikację tych obszarów postępowania z nawozem naturalnym i gospodarowania nim oraz odpowiedzialnych za to podmiotów, w przypadku których zachodzi wyższe ryzyko celowej niezgodności z przepisami krajowymi dotyczącymi nawożenia, określonymi w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy o nawozach ⁽³³⁾, dekrete w sprawie stosowania nawozów ⁽³⁴⁾ oraz dekrete w sprawie działań w zakresie zarządzania środowiskiem ⁽³⁵⁾ odnośnie do stref wolnych od upraw lub na podstawie tych aktów;
  - b) kontynuację wdrażania skuteczniejszej strategii egzekwowania przepisów na obszarach De Peel, Gelderse Vallei i Twente, zidentyfikowanych jako obszary wysokiego ryzyka celowej niezgodności z przepisami krajowymi dotyczącymi nawożenia; do końca 2025 r. skuteczniejszą strategię egzekwowania przepisów stopniowo rozszerza się na wszystkie inne regiony, co do których ocena wykazuje, że znajdują się one na obszarze wysokiego ryzyka, z uwzględnieniem zdobytych doświadczeń i najlepszych praktyk;
  - c) ukierunkowanie strategii egzekwowania przepisów na podmioty wysokiego ryzyka w łańcuchu wartości nawozu naturalnego, w tym na pośredników i podmioty poddające nawóz naturalny współfermentacji we wszystkich regionach;
  - d) zautomatyzowany system rozliczania transportu nawozu naturalnego w czasie rzeczywistym od 1 stycznia 2023 r.;
  - e) stałe wzmacnianie zdolności przeprowadzania inspekcji i kontroli, która powinna wynosić co najmniej 40 % zdolności wymaganej w przypadku inspekcji w terenie dotyczących gospodarstw rolnych posiadających użytki zielone i objętych zezwoleniem, o których to inspekcjach mowa w art. 11 ust. 2, w tym kontroli wyrwykowych, a także lepsze ukierunkowanie tej zdolności na obciążone ryzykiem obszary postępowania z nawozem naturalnym i gospodarowania nim;
  - f) indywidualną inspekcję co najmniej 5,5 % gospodarstw hodujących trzodę chlewną rocznie.

Artykuł 5

Wniosek o udzielenie zezwolenia

1. Rolnicy posiadający użytki zielone mogą złożyć do właściwych organów wnioski o roczne zezwolenie na stosowanie większej ilości nawozu naturalnego pochodzącego od wypasanych zwierząt gospodarskich, w tym nawozu naturalnego wydalanego przez same zwierzęta, która to ilość nawozu naturalnego na hektar rocznie zawiera:

- a) w 2022 r. – do 230 kg azotu na hektar rocznie w przypadku obszarów zanieczyszczonych składnikami pokarmowymi i do 250 kg azotu na hektar rocznie w przypadku innych obszarów;
- b) w 2023 r. – do 220 kg azotu na hektar rocznie w przypadku obszarów zanieczyszczonych składnikami pokarmowymi i do 240 kg azotu na hektar w przypadku innych obszarów;
- c) w 2024 r. – do 210 kg azotu na hektar rocznie w przypadku obszarów zanieczyszczonych składnikami pokarmowymi i do 230 kg azotu na hektar w przypadku innych obszarów;
- d) w 2025 r. – do 190 kg azotu na hektar rocznie w przypadku obszarów zanieczyszczonych składnikami pokarmowymi i do 200 kg azotu na hektar w przypadku innych obszarów;
- e) po 31 grudnia 2025 r. – do 170 kg azotu na hektar rocznie w przypadku wszystkich obszarów.

⁽³³⁾ Tytuł oryginalny: „Uitvoeringsregeling Meststoffenwet”.

⁽³⁴⁾ Tytuł oryginalny: „Besluit gebruik meststoffen”.

⁽³⁵⁾ Tytuł oryginalny: „Activiteitenbesluit milieubeheer”.

2. Wraz z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, wnioskodawcy składają pisemne oświadczenie, w którym potwierdzają, że spełniają warunki określone w art. 7, 8 i 9 oraz akceptują fakt, że stosowanie nawozów, jak również plan nawożenia i rejestr nawożenia, o których mowa w art. 7, mogą podlegać kontroli zgodnie z art. 11 niniejszej decyzji.

Artykuł 6

Udzielanie zezwoleń

Zezwoleń dla gospodarstw rolnych posiadających użytki zielone na stosowanie w gospodarstwach rolnych posiadających użytki zielone większej ilości nawozu naturalnego pochodzącego od wypasanych zwierząt gospodarskich, w tym nawozu naturalnego wydalanego przez same zwierzęta, udziela się z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 7, 8 i 9.

Artykuł 7

Warunki dotyczące stosowania nawozu naturalnego i innych nawozów w korzystających z odstępstwa gospodarstwach rolnych posiadających użytki zielone

1. Ilość nawozu naturalnego pochodzącego od wypasanych zwierząt gospodarskich stosowana rocznie na gruntach w gospodarstwach rolnych posiadających użytki zielone, w tym nawozu naturalnego wydalanego przez same zwierzęta, nie przekracza ilości określonych w art. 5.
2. W gospodarstwie rolnym posiadającym użytki zielone nie stosuje się fosforanów z nawozów chemicznych.
3. Gospodarstwo rolne posiadające użytki zielone opracowuje plan nawożenia najpóźniej do 28 lutego. Plan ten zawiera co najmniej elementy wymienione w art. 7 ust. 4 decyzji wykonawczej (UE) 2020/1073. Plan nawożenia należy poddać przeglądowi najpóźniej do 7 dni od wprowadzenia wszelkich zmian w praktykach rolniczych stosowanych w gospodarstwie rolnym posiadającym użytki zielone.
4. Gospodarstwo rolne posiadające użytki zielone prowadzi rejestr nawożenia w każdym roku kalendarzowym. Rejestr przedkłada się właściwemu organowi do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego. Rejestr nawożenia zawiera:
  - a) powierzchnie upraw;
  - b) liczbę i rodzaj zwierząt gospodarskich;
  - c) produkcję nawozu naturalnego w przeliczeniu na zwierzę;
  - d) ilość nawozów spoza gospodarstwa rolnego posiadającego użytki zielone;
  - e) ilość nawozu naturalnego dostarczonego kontrahentom i w związku z tym niewykorzystanego w gospodarstwie rolnym posiadającym użytki zielone oraz dane tych kontrahentów.
5. Gospodarstwo rolne posiadające użytki zielone przeprowadza analizę gleby pod kątem zawartości azotu i fosforu w odniesieniu do każdego obszaru gospodarstwa jednolitego pod względem płodozmianu i cech gleby co najmniej raz na cztery lata. Wymagana jest co najmniej jedna analiza na pięć hektarów ziemi. Na podstawie tej analizy w gospodarstwie stosuje się plan nawożenia i działania naprawcze.
6. W przypadku gdy użytki zielone są zaorywane w celu ich odnowienia, po 31 maja każdego roku kalendarzowego zmniejsza się normę stosowania azotu o 50 kg azotu na hektar. W przypadku gdy użytki zielone są zaorywane w celu uprawy kukurydzy, zmniejsza się normę stosowania azotu pod uprawę kukurydzy o 65 kg azotu na hektar.
7. Jeżeli system płodozmianu zawiera rośliny strączkowe lub inne rośliny wiążące azot atmosferyczny, stosowanie nawozów zostaje odpowiednio zmniejszone.
8. Nie rozrzuca się nawozu naturalnego w okresie jesiennym przed uprawą trawy.

Artykuł 8

Warunki dotyczące gospodarowania gruntami w korzystających z odstępstwa gospodarstwach rolnych posiadających użytki zielone

1. Na obszarach zanieczyszczonych składnikami pokarmowymi po kukurydzy uprawia się trawę lub inne uprawy zapewniające dobre pokrycie gleby w okresie zimowym.
2. Nie wykonuje się orki międzyplonów przed dniem 1 lutego.
3. Na obszarach zanieczyszczonych składnikami pokarmowymi trawa jest zaorywana wyłącznie w okresie wiosennym, z wyjątkiem:
  - a) zaorywania użytków zielonych w celu ich odnowienia, co można robić najpóźniej do 31 sierpnia;
  - b) zaorywania w celu sadzenia cebulek kwiatowych, co można robić w okresie jesiennym.
4. Na wszystkich typach gleby po zaoraniu trawy następuje bezpośrednio uprawa roślin o wysokim poborze azotu, a nawożenie jest oparte na analizie gleby pod kątem azotu mineralnego i innych parametrów stanowiących odniesienie dla oszacowania uwalniania azotu poprzez mineralizację materii organicznej.

Artykuł 9

Warunki dotyczące ograniczania emisji amoniaku w celu zmniejszenia depozycji składników pokarmowych, w tym w wodzie

1. W przypadku gospodarstw rolnych posiadających użytki zielone korzystających z zezwolenia na podstawie art. 6 zastosowanie mają następujące warunki:
  - a) na użytkach zielonych na glebach piaszczystych i lessowych gnojowicę aplikuje się przez wtrysk płytki;
  - b) na użytkach zielonych na glebach gliniastych i torfowych gnojowicę aplikuje się przez wtrysk płytki za pomocą redlicy stopkowej w rozcieńczeniu 2:1 z wodą lub pasmowo z wozu asenizacyjnego;
  - c) gnojowicy nie aplikuje się za pomocą redlicy stopkowej, jeżeli temperatura powietrza przekracza 20 °C;
  - d) gnojowicę aplikuje się na grunty orne przez wtrysk lub natychmiast poddaje obróbce po aplikacji w jednym przejeździe;
  - e) obornik stały należy poddać obróbce natychmiast po zastosowaniu co najwyżej w dwóch przejazdach.
2. Niderlandy zapewniają szkolenie w zakresie środków ograniczenia emisji amoniaku wszystkim korzystającym z zezwolenia rolnikom posiadającym użytki zielone. Pierwsze szkolenie należy przeprowadzić do 31 grudnia 2023 r.

Artykuł 10

Monitorowanie

1. Właściwe organy zapewniają sporządzanie map pokazujących odsetek:
  - a) objętych zezwoleniami gospodarstw rolnych posiadających użytki zielone w każdej gminie;
  - b) zwierząt gospodarskich objętych zezwoleniami w każdej gminie;
  - c) gruntów rolnych objętych zezwoleniami w każdej gminie.

Mapy te muszą być aktualizowane co roku.

2. Właściwe organy ustanawiają i utrzymują sieć monitorowania do celów pobierania próbek wody z gleby, wody ze strumieni, płytkiej wody gruntowej i wody odpływowej w punktach monitorowania w objętych zezwoleniami gospodarstwach rolnych posiadających użytki zielone. Sieć monitorowania dostarcza danych na temat stężenia azotanów i fosforu w wodzie odprowadzanej ze strefy korzeniowej i wprowadzanej do systemu wód gruntowych i powierzchniowych.

3. Sieć monitorowania składa się z co najmniej 300 gospodarstw objętych zezwoleniami i reprezentuje wszystkie typy gleby (gleby gliniaste, torfowe, piaszczyste i lessowe) i wszystkie poziomy zanieczyszczenia, praktyki nawożenia i systemy płodozmianu. Skład sieci monitorowania nie ulega zmianom w okresie stosowania niniejszej decyzji.
4. Właściwe organy monitorują:
  - a) wody w strefie korzeniowej, wody powierzchniowe i wody gruntowe;
  - b) postępy w osiąganiu celów w zakresie jakości wód pod względem stężenia azotanów i fosforanów zgodnie z dyrektywą 91/676/EWG i niderlandzkim planem gospodarowania wodami w dorzeczu, przyjętym w kontekście dyrektywy 2000/60/WE na obszarach zanieczyszczonych składnikami pokarmowymi.
5. Niderlandy przekazują również Komisji dane dotyczące stężenia azotanów w wodach powierzchniowych i gruntowych oraz stężenia fosforanów w wodach powierzchniowych i ich stanu troficznego, zarówno w warunkach odstępstwa, jak i nieobjęcia odstępstwem.

Artykuł 11

Kontrole i inspekcje

1. Właściwe organy przeprowadzają kontrole administracyjne dotyczące wszystkich wniosków o udzielenie zezwolenia w celu oceny zgodności z warunkami określonymi w art. 7, 8 i 9. Jeżeli kontrola wykaże, że nie spełniono tych warunków, właściwe organy odrzucają wniosek, a wnioskodawca zostaje poinformowany o przyczynach odrzucenia wniosku.

Właściwe organy przeprowadzają kontrole administracyjne w zakresie użytkowania gruntów, liczby zwierząt gospodarskich i produkcji nawozu naturalnego, dotyczące co najmniej 5 % objętych zezwoleniami gospodarstw rolnych posiadających użytki zielone.

2. W oparciu o analizę ryzyka właściwe organy opracowują program inspekcji w terenie, przeprowadzanych z odpowiednią częstotliwością w objętych zezwoleniami gospodarstwach rolnych posiadających użytki zielone. W programie uwzględnia się wyniki kontroli z poprzednich lat, wyniki ogólnych kontroli wrywkowych dotyczących przepisów wykonujących dyrektywę 91/676/EWG oraz wszelkie inne informacje, które mogą wskazywać na niezgodność z warunkami określonymi w art. 7, 8 i 9 niniejszej decyzji.

Inspekcje w terenie przeprowadza się w co najmniej 5 % objętych zezwoleniami gospodarstw rolnych posiadających użytki zielone, aby dokonać oceny zgodności z warunkami określonymi w art. 7, 8 i 9. Inspekcje te są uzupełniane inspekcjami i kontrolami, o których mowa w art. 4 ust. 6.

3. Jeżeli zostanie ustalone, że objęte zezwoleniem gospodarstwo rolne posiadające użytki zielone nie spełnia warunków określonych w art. 7, 8 i 9, posiadacz zezwolenia zostanie ukarany zgodnie z przepisami krajowymi i nie będzie uprawniony do uzyskania zezwolenia w kolejnym roku.
4. Właściwe organy muszą otrzymać odpowiednie uprawnienia i środki niezbędne do weryfikacji zgodności z warunkami zezwolenia przyznanego na mocy niniejszej decyzji.

Artykuł 12

Sprawozdawczość

1. Co roku, najpóźniej do dnia 30 czerwca, właściwe organy przedkładają Komisji sprawozdanie zawierające następujące informacje:
  - a) dane dotyczące nawożenia we wszystkich objętych zezwoleniami gospodarstwach rolnych posiadających użytki zielone zgodnie z art. 6, w tym informacje na temat plonów i rodzajów gleby;
  - b) tendencje w zakresie liczby zwierząt gospodarskich w ramach każdej kategorii zwierząt w Niderlandach i w objętych zezwoleniami gospodarstwach rolnych posiadających użytki zielone;
  - c) tendencje w zakresie krajowej produkcji nawozu naturalnego w odniesieniu do zawartości azotu i fosforanów w nawozie naturalnym;
  - d) realizację ogólnych warunków określonych w art. 4;

- e) mapy, o których mowa w art. 10 ust. 1;
- f) wyniki monitorowania wód gruntowych i powierzchniowych w odniesieniu do stężeń azotanów i fosforanów oraz eutrofizacji, włącznie z informacjami na temat tendencji jakości wód gruntowych i powierzchniowych w warunkach objęcia odstępstwem i nieobjęcia odstępstwem oraz wpływu odstępstw na jakość wód zgodnie z art. 10 ust. 4 i 5;
- g) ocenę – na podstawie kontroli przeprowadzonych na poziomie gospodarstwa – realizacji warunków zezwolenia określonych w art. 7, 8 i 9 oraz informacje dotyczące gospodarstw rolnych niespełniających warunków na podstawie wyników kontroli administracyjnych i inspekcji, o których mowa w art. 11;
- h) status wdrażania skuteczniejszej strategii egzekwowania przepisów, o której mowa w art. 4, wraz ze szczegółowym sprawozdaniem dotyczącym każdego z elementów, o których mowa w art. 4 ust. 6.

2. Dane przestrzenne zawarte w sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 1, w stosownych przypadkach spełniają przepisy dyrektywy 2007/2/WE. Gromadząc niezbędne dane w ramach niniejszego odstępstwa, Niderlandy powinny w stosownych przypadkach korzystać z informacji uzyskanych w ramach zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli ustanowionego na podstawie art. 67 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

Artykuł 13

Okres stosowania

Niniejszą decyzję stosuje się do dnia 31 grudnia 2025 r.

Artykuł 14

Adresat

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Niderlandów.

Sporządzono w Brukseli dnia 30 września 2022 r.

W imieniu Komisji
Virginijus SINKEVIČIUS
Członek Komisji